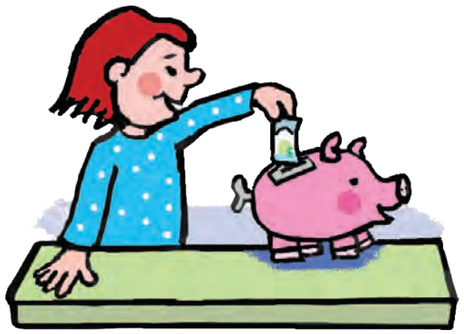
Мартина Рангелова

Първи знания за ФИНАНСИТЕ

Издателство „Фют“

ПЪРВИ ЗНАНИЯ ЗА ФИНАНСИТЕ
© Издателство „Фют“, 2026
© Мартина Рангелова, автор
© Мария Златанова, художник

ISBN 978-619-270-280-9

Добре дошли, финансови герои!

Това е вашата първа книга за света на парите и финансите!

Знаете ли защо мама и татко ходят на работа всеки ден и невинаги могат да си играят с вас? Не е защото не искат. Напротив – **много ви обичат**! Просто имат важна задача: да печелят пари, за да може семейството ви да има всичко – храна, дрехи, забавления.

Тази книга ще ви помогне да научите:

- **какво са парите?**
- **откъде идват и за какво се използват?**
- **как можете да си служите умело с тях** още сега, като деца?

Можете да станете **финансово образовани още от малки** – така мама и татко ще се гордеят с вас, защото ще знаете неща, които знаят възрастните, и един ден ще бъдете добре подготвени за живота!

Как да използвате тази книга?

📅 Четете **по една глава на ден** или **на седмица**.

✏️ Попълвайте задачките, рисувайте и мислете над въпросите.

👫 Работете заедно с родител, учител или приятел – така е още по-забавно!

📸 Когато изпълните мисията си, **изпрате снимка на своя финансов сертификат** на нашата Facebook страница **facebook.com/финансизадеца** – така ще вдъхновите и други деца да бъдат финансови герои като вас!

А сега, да започваме!

Съдържание

1. Какво са парите и защо ги има? 6
Защо хората са ги измислили и за какво служат.

2. Откъде идват парите? 10
Защо трудът е важен.

3. Какво означава да спестяваш? 12
Защо е умно да не харчим всичките си пари наведнъж.

4. Какво можем и какво не можем да купим с пари? 14
Някои неща са безценни… като приятелството!

5. Как да си поставим цел и да спестим пари за нея? 16
Стъпка по стъпка към твоята мечта!

6. Къде да държим парите си? 18

7. Нужди и желания – каква е разликата? 20
Кога нещо е наистина важно.

8. Как да изкарваме пари честно и да помагаме на другите? 24

9. Какво е валута и защо парите са различни? 26
По света има най-различни пари.

10. Какво е застраховка и как ни защитава? 30
Щит при неочаквани проблеми • Как работи това?

11. Какво е данък и защо родителите ни го плащат? 34

12. Защо баба и дядо получават пари, а не работят? 36
Какво е пенсия?

13. Какво е наем, заем и кредит? 38

14. Мисия: Създай свой малък магазин! 42
Мисли като предприемач!

А сега да видим какво запомнихте 44

Сертификат ФИНАНСОВ МАЛЪК ГЕРОЙ 47

Глава 1

Какво са парите и защо ги има?

Някога, някога, много отдавна нямало пари. Вместо да си купуват с пари нещата, от които имат нужда, хората разменяли помежду си различни неща – това се нарича **бартер**.

Ники имал ябълки, защото дървото в градината му било обсипано с тях.

А Гери имала круши – сочни и сладки. Тя много обичала ябълки, но нямала нито една.

И така, те си разменили плодове и останали доволни.

Но какво ще стане, ако Гери не иска ябълки, а Ники няма нищо друго, но иска круши?

Ето затова хората са измислили **парите** – метални монети и малки хартийки, наречени банкноти, с които можем да купуваме това, което искаме.

Парите ни помагат да разменяме стоки и услуги.

А сега запомнете нещо важно:

Парите не са нещо вълшебно и не се появяват с махване на вълшебна пръчица – хората работят, за да ги получат.

Пример: Когато мама и татко работят, те получават **заплата** – определена сума пари.

С тези пари те купуват храна, дрехи или подаръци за вас.

ЗАДАЧА ЗА ТЕБ

Нарисувайте нещо, което можете да размените с приятел. Може да е играчка, книга или нещо друго. Какво бихте дали и какво бихте искали да получите в замяна?

ИСТОРИЯ С ПОУКА

Катерицата и зимата

Катерицата била трудолюбива. Всеки ден тя събирала жълъди и грижливо ги прибирала в своята зимна хранилка – нещо като касичка.

– Защо не изядем всичко сега? – предлагали другите катерици.

Но умната катерица им отговаряла:

– Не, не бива! Ще запазя жълъдите за зимата. Когато сняг покрие земята, няма да има откъде да събирам храна.

Приятелите ѝ си изяждали всичко още същия ден, но минали седмици, дошла есента, студът се приближавал, а храната ставала все по-малко. Завалял сняг...

Умната катерица седяла в своя уютен дом и хрупала жълъдите, които събирала цяло лято, а в това време приятелите ѝ търсели нещо за ядене, но вече нямало нищо.

– Може ли да дойдем при теб? – попитали те катерицата.

– Разбира се! Но от сега нататък нека **пестим** заедно! – казала тя.

Поука:
Ако **спестявате** малко по малко и мислите за утрешния ден, няма да останете гладни в трудни времена.